

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การพิจารณาโทษทางวินัยอดีตข้าราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ท.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือ ลับ^๑ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๒.๖/๑ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ท. ในคราวการประชุมครั้งที่ ๖๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๕ มีมติว่าการกระทำของนาย ส. ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นความผิดอาญา และมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา ๘๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และประธานกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึงปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งมติคณะกรรมการ ป.ป.ท. ดังกล่าวและส่งรายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีมติ โดยมีต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยอีก ซึ่งเรื่องนี้ อ.ก.พ. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้วมีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๕ ให้ลงโทษให้นาย ส. ออกจากราชการ

อย่างไรก็ดี เนื่องจากนาย ส. เกษียณอายุราชการไปเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ จึงเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติเกินกว่าสองปีนับแต่วันที่นาย ส. พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๕/๒๕๖๕ สรุปได้ว่า เมื่อมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ให้อำนาจเป็นพิเศษแก่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ในการดำเนินการแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้ว โดยกำหนดเงื่อนไขบังคับให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขสำคัญดังกล่าว ย่อมส่งผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วได้ ดังนั้น การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งพ้นกำหนดเวลาตามเงื่อนไขในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง จึงไม่มีผลผูกพันผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ย่อมไม่มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม โดยที่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เมื่อเวลาได้ล่วงพ้นจนคณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่อาจดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ได้แล้ว สมควรที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะส่งเรื่องให้

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๓๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ต่อมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๒.๖/๓๘๘ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ยกเลิกชั้นความลับ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการโดยด่วนต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งต่อมาสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ขอทบทวนผลการหรือปัญหาข้อกฎหมายตามเรื่องเสรีที่ ๒๓๕/๒๕๖๕ และคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) พิจารณาแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตีความและวินิจฉัยปัญหาเรื่องนี้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๑ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดให้ในกรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตีความและวินิจฉัยโดยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า ตนมีอำนาจตีความเรื่องนี้ และได้มีคำวินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ โดยไม่อาจอ้างเงื่อนไขระยะเวลาตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อส่งเรื่องกล่าวหาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้ จึงไม่มีเหตุที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) จะต้องพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนี้อีก ทั้งนี้ โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) ยังมิได้ทบทวนความเห็นตามเรื่องเสรีที่ ๒๓๕/๒๕๖๕ ดังนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาดังนี้

(๑) การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ จนแล้วเสร็จ โดยไม่อาจอ้างเงื่อนไขระยะเวลาตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้นั้น มีผลทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๕๐ หรือไม่ และมีผลทำให้เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติตามมาตรา ๔๐ แล้วจึงมีผลผูกพันให้ผู้บังคับบัญชาต้องสั่งลงโทษข้าราชการที่พ้นจากราชการเกินสองปีไปแล้วได้ และมีใช่เป็นกรณีที่ ไม่ปฏิบัติตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสรีที่ ๒๓๕/๒๕๖๕ ใช่หรือไม่

(๒) ในกรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๕๐ อันจะมีผลให้มติคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามมาตรา ๔๐ ผูกพันให้ผู้บังคับบัญชาต้องสั่งลงโทษผู้ที่พ้นจากราชการเกินสองปีแล้วได้นั้น เห็นควรหารือต่อไปว่า มาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งมาตรา ๔๘ ประกอบกับมาตรา ๑๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดให้ต้องดำเนินการไต่สวนและมีมติภายในสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวนหรือนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ใช้บังคับ แล้วแต่กรณี (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑) และในกรณีที่มิเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จอาจขยายระยะเวลาออกไปตามที่ได้จำแนกได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสามปี ซึ่งกรณีตามข้อหารือนี้ปรากฏว่า คณะกรรมการ ป.ป.ท. ในคราวการประชุมครั้งที่ ๖๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๕ ได้มีมติชี้มูลความผิดนาย ส. อันเป็นการพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ใช้บังคับแล้ว ประกอบกับมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติ

มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ท. โดยไม่มีบทบัญญัติกเว้นกรณีที่มีการดำเนินการไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งแตกต่างจากมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ

ดังนั้น อ.ก.พ. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงให้ลงโทษนาย ส. ตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ เช่นนี้การดำเนินการดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

(๓) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา ๘๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีอำนาจพิจารณาเฉพาะระดับโทษเท่านั้น โดยในการชี้มูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงนั้นมีโทษ คือ ปลดออกหรือไล่ออก อย่างไรก็ตาม มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ เรื่อง ขอบปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี ในข้อ ๑.๒ กำหนดว่าการลงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชี้มูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มีโทษเพียงสถานเดียว คือ ไล่ออกจากราชการ จึงขอหารือว่า ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาโทษเป็นประการอื่นแตกต่างจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้แทนสำนักงานนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท. และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการชี้แจงของผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีคำสั่งลงโทษให้นาย ส. ออกจากราชการ ตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้วเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๕

สำหรับประเด็นตามข้อหารือ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตีความและวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา ๕๐^๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกัน

^๒มาตรา ๕๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตในภาครัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติรับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้ แม้ภายหลังเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วด้วยเหตุอื่นไม่เกินห้าปี นอกจากตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือวันที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นในกรณีที่มีการกล่าวหาเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งกระทำการทุจริตในภาครัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในกรณีที่การกระทำผิดดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการตามมาตรา ๔๕

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘^๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๑ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ที่กำหนดว่า ในกรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตีความและวินิจฉัย โดยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าตนมีอำนาจในการตีความเรื่องนี้และได้วินิจฉัยว่าคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ โดยไม่อาจอ้างเงื่อนไขระยะเวลาตามมาตรา ๕๐^๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อส่งเรื่องกล่าวหาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้ ดังนั้น จึงไม่มีเหตุที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จะต้องพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นนี้

ประเด็นที่สอง โดยที่ข้อหาหรือในประเด็นนี้เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากข้อหาหรือประเด็นที่หนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นนี้ได้เช่นกัน

ประเด็นที่สาม เห็นว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่า การกระทำของนาย ส. มีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริตตามมาตรา ๘๕ (๑)^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้ส่งรายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป ซึ่งในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้น มาตรา ๘๗^๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบ

^๓มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตีความและวินิจฉัย ทั้งนี้ มติในการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๕มาตรา ๘๕ การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖มาตรา ๘๗ ภายใต้บังคับวรรคสอง ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๔ เห็นว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี พิจารณา เมื่อ อ.ก.พ. ดังกล่าวมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ส่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ไม่ใช่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๔ หรือมาตรานี้ ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๕๗ ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๔ หรือมาตรานี้ได้

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออก ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

การพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก จึงเป็นกรณีที่กฎหมายให้อำนาจดุลพินิจแก่ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยในการเลือกกำหนดโทษปลดออกหรือไล่ออกตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ดี เมื่อคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ เรื่อง ขอบปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี โดยข้อ ๑.๒ กำหนดว่า การลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ อันเป็นการกำหนดแบบแผนในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ ในการพิจารณาใช้ดุลพินิจเพื่อกำหนดโทษทางวินัยของผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง นั้น จึงต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวและให้เหมาะสมตามความร้ายแรงแห่งกรณี ซึ่งกรณีตามข้อหาข้อนี้ อ.ก.พ. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีมติและสั่งลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการ จึงเป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๖๖